

Kansallinen erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja päivystysten porrasteisuuden, työnjaon ja yhteistyön selvitys

Petri Virolainen

Hyvinvointialuejohtaja

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Miksi muutosta tarvitaan?

- Nykyinen sairaala- ja päivystysverkko ei enää täysin vastaa nykytarvetta
 - Lääketieteen kehitys, paljon uusia tehtäviä
 - Erikoisalojen määrän kasvu (tarvitaan useita päivystysrinkejä)
 - Päivystyksen vaatimia resursseja ei voida investoida joka paikkaan
- Osaajat eivät riitä
 - Sote- ja pelahenkilöstön määrä vähenee
 - Yli 75-vuotiaiden osuus nousee
 - Työiässä olevan henkilöstön määrä vähenee
 - Henkilöstö eläköityy nopeammin kuin uusia saadaan alalle
- Työryhmä ei ole ehdottanut sairaaloiden lakkauttamisia vaan palveluprofiilin muuttamista
 - Kaikilla hyvinvointialueilla tarvitaan päivystävä sairaala ja monierikoisalaosaamista

Sairaaloiden profiloinnin ja palveluverkon muutosajurit

1. **Osaajien ja osaamisen riittävyys nyt ja erityisesti tulevaisuudessa.** Tämä on edellytys terveydenhuollon laadulle, vaikuttavuudelle ja asiakas- ja potilasturvallisuudelle.
2. **Järjestelmän kustannusvaikuttavuus ja kustannusten kasvun hillintä** onnistuvat ainoastaan, mikäli osaajia on riittävästi.
3. **Valmiuden ja varautumisen** näkökulma.

Peruspalvelut ennen erityispalveluita -periaate

- Hyvinvointialueiden on kyettävä turvaamaan peruspalvelut ja siirtämään painopistettä päivystys-, sairaala- ja vuodeosastotoiminnassa usein tarvittaviin palveluihin ja jatkohoitoon.
 - Resurssia tähän on vapautettava jostain
 - Vain näin voidaan varmistaa, että oikea potilas saa oikean hoidon oikeaan aikaan oikealla tasolla.
- Arvioitava, mitkä erityispalvelut kullakin alueella on tarkoituksenmukaista ja mahdollista tuottaa.
 - Mahdollisesti vähennettävä tekemistä, koska tarve on vähäinen tai henkilöstö ei riitä
 - Osaaminen ja henkilöstön saatavuus on varmistettava niihin tehtäviin, mitkä kunkin alueen vastuulle on päätetty.
 - Turvattava peruspalvelut ja jos resurssia jää yli, niin voidaan toimintaa laajentaa
 - ”Kansallisesti yhteinen kassa”, raha seuraa asiakasta. Jos väestö alueella vähenee, vähenee rahoituskin

Uudet toimintamallit ja uusi teknologia käyttöön

- Asiakasturvallinen toiminnan muutos edellyttää valmistelua ja uusien toimintamuotojen käyttöönottoa
- Digi- ja etäpalvelut
- Yhteistyöaluetasoiset ja kansalliset etäpäivystys- ja konsultaatiomahdollisuudet
- Kotisairaala, kuntoutussuunnitelmat, yhteisöllinen asuminen sekä jalkautuvat ja liikkuvat arviointitiimit
- Moderni ensihoitopalvelu ja potilassiirrot
- Kehittyvä lääkärihelikopteritoiminta

Taloudelliset näkökulmat

- Sairaala- ja päivystysverkon ja työnjaon muutoksen on oltava kansantaloudellisesti kestävä
- Muutokseen liittyy merkittävää kustannusten hillinnän potentiaalia.
- Indikaatioiden yhtenäistäminen, päällekkäisyyksien karsiminen, henkilöstöressurssin tehokas käyttö, tilojen ja laitteiden käyttöaste, hoidon yhdenvertaisuus, laatu, vaikuttavuus ja potilasturvallisuus
- Muutos osaltaan mahdollistaa peruspalveluiden vahvistamista ja resurssien kohdentamista niihin.
- Hyvinvointialueiden välisten kustannusten jaon tulee olla tasapuolista ja laskutuksen oikeudenmukaista ja läpinäkyvää

Valmisteluvaiheessa paljon huomioitavaa

- Aiemman erikoissairaanhoidon keskittämisen ja työnjaon toteutumisen ja vaikutusten arviointi
- Työvoiman saatavuus ammattiryhmittäin ja alueittain
- Toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten arviointi kansallisesti sekä alue-, sairaala- ja yksikkökohtaisesti
- Asiakas- ja potilasturvallisuus eri toiminnoissa ja eri alueilla
- Kansainväliset mallit ja benchmarking
- Hyvinvointialueiden välisten kustannustenjaon ja laskutuksen kehittäminen
- Välillisten vaikutusten arviointi, mm. alueiden elinvoima, koulutusjärjestelmä

Miksi leikkaustoiminta esitetään rajoitettavaksi?

- Kaikkea toimintaa uudelleen arvioida
 - Neurologia (avh), geriatria, kardiologia
- Päivystysleikkaustoiminnan resurssitarve kustannusten näkökulmasta suuri käyttöön nähden
- Synnytykset keskeisessä roolissa, koska ne edellyttävät runsaasti tukipalveluita, joiden käyttö on melko vähäistä

- Tarve ei ole muuttunut
- Ongelmat voidaan ratkaista monella eri tavalla, mutta jotain olisi hyvä tehdä
- Olisi hyvä jos muutokseen olisi aikaa sopeutua ja valmistautua
 - Rekrytointi
 - Koulutus
 - Investoinnit
- Kyky mukautua muutokseen?

An aerial photograph of a serene landscape. The top half of the image shows a calm, deep blue lake reflecting the sky and clouds. The bottom half is dominated by a dense, lush green forest of various trees. The word "Kiitos" is centered in the middle of the image in a large, white, sans-serif font.

Kiitos